

Závěrečná zpráva o projektu

Grantový program Karlovarského kraje

název projektu: **Pozemkový spolek Meluzína**

Evidenční číslo smlouvy: **D 764/2009**

program:

Environmentální výchova a vzdělávání obyvatel - akce pro obecnou veřejnost

- C4 Místní akce ke zlepšování kvality krajiny

Environmentální výchova a vzdělávání obyvatel - přímé akce pro veřejnost

- B2 Akce zaměřené na ostatní cílové skupiny veřejnosti (věkové a profesní)

Údaje o projektu

stručný popis projektu - cíle projektu:

1. Poskytování poradenství v místě potřeby
2. Sestavení projektů pro operační program životní prostředí.
3. Terénní ekologická výchova.

Údaje o organizaci

organizace: **EC Meluzína RCAB**

číslo registrace MV ČR: **VSC/1-16504/92R**

adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

statutární zástupce: **Ing. Martin Lípa**

telefon ,e-mail (operativní spojení) : **+420777086620, ec.meluzina@volny.cz**

Popis realizace projektu:

Cílové skupiny:

1. Drobní vlastníci půdy, zemědělci a lesníci
2. Obce a další právnické osoby - vlastníci pozemků
3. Regionální skupiny ochránců přírody

Metody realizace projektu

Projekt byl zaměřen na zajištění osvěty široké veřejnosti v otázkách ochrany přírody pomocí terénní ekologické výchovy a osvěty obyvatel.

Věnoval se následujícím otázkám:

- propagaci Operačního programu životního prostředí
- péči o biotopy Natura 2000 u vlastníků pozemků
- propagaci ptačích oblastí a evropsky významných lokalit občanů dotčených obcí
- ochranu zvláště chráněných druhů
- podporu obratlovců v zahradách, lesích a zemědělské krajině pomocí úkrytů a potravních příležitostí.
- propagaci citlivého hospodářského využití krajiny např. pomocí pěstování vysokokmenných ovocných stromů

V terénu byli vyhledáni vhodní zástupci cílových skupin. Ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody - středisko Karlovy Vary se tak dělo především v oblastech zvýšeným výskytem ochránářsky cenných biotopů nebo druhů.

Zástupci cílových skupin byli informováni o přírodních hodnotách jejich pozemků a ve vzájemném dialogu budou hledány cesty k jejich uchování.

Vhodným završením tohoto osvětového úsilí byl podpis dobrovolné dohody s hospodářem – majitelem pozemků. Dobrovolná dohoda představuje deklaraci ochoty zdržet se určitých činností na daném pozemku ve prospěch uchování přírodních hodnot.

Zástupci cílových skupin byly informovány nejenom o odborných aspektech ochrany přírody. Budou dále vedeni i do realizační fáze potřebných opatření. To znamenalo především nasměrování na vhodné finanční zdroje - Program péče o krajinu a Operační program životní prostředí. Dále v rámci projektu byla konkrétní opatření vedena ke kvalitní realizaci.

Mimo vyhledávání nových zástupců cílových skupin jsme pracovali se stávajícími členy pozemkového spolku.

Skupinové poradenství formou seminářů bylo organizováno dle aktuální potřeby vzniklé během projektu. Těžištěm projektu zůstala terénní práce a řešení problémů na místě.

Cíle projektu

- 1. Poskytování poradenství v místě potřeby**
- 2. Sestavení projektů pro operační program životní prostředí.**
- 3. Terénní ekologická výchova.**

Výsledky projektu vzhledem k jednotlivým cílům

1. Poskytování poradenství v místě potřeby

Seminář k Operačnímu programu životní prostředí

Dne 17.2. 2009 proběhl v penziónu Hubertus pracovní seminář k Operačnímu programu životní prostředí - prioritní osa 6. Zlepšování stavu přírody a krajiny Dále jen OPŽP. Na semináři proběhla intenzivní výměna názorů a zkušeností s přípravou a realizací projektů v Karlovarském kraji v rámci 2. a 6. výzvy OPŽP. Velmi přínosným se ukázala přítomnost odpovědných představitelů ředitelství Státního fondu životního prostředí, ústředí Agentury ochrany přírody a dále představitelů jejich regionálních pracovišť. Názory architektů operačního mohli být porovnány se zkušeností pracovníků Krajského úřadu Karlovarského kraje, odborů životního prostředí obcí s rozšířenou působností, zástupců nevládních organizací a pracovníků správ chráněných krajinných oblastí.

Výsledný zápis byl publikován na <http://www.meluzina.info/> v sekci poradenství.

Metodická pomoc při rekonstrukci botanické zahrady v Dalovicích

Po celý rok EC Meluzína RCAB pomáhalo SZeŠ Dalovice s rekonstrukcí sbírkové části botanické zahrady. Poradenství zahrnovalo pomoc při sestavení projektu péče o registrovaný významný krajinný prvek - Botanická zahrada Dalovice pro Magistrát Karlovy Vary. Dále konkrétní sestavení sortimentu rostlin, pomoc při jejich zapěstování a při vytváření biotopů pro specializované druhy.

Z hlediska realizace EC Meluzína RCAB vedlo výsadbu deseti třešní jako genofondové plochy starých ovocných odrůd při botanické zahradě SZeŠ Dalovice.

EC Meluzína RCAB též vedlo evidenci výsevů a celého sortimentu, provádělo systematickou fotodokumentaci a spolupracovalo na výrobě popisek pro sbírku.

V závěrečné fázi dodalo též podkladové materiály pro závěrečnou zprávu o projektu.

Při této činnosti se též podílelo na environmentálním vzdělávání středoškolských studentů zemědělské školy.

V květnu 2009 navštívila botanickou zahradu delegace pozemkových spolků z Itálie a Katalánska v rámci své studijní cesty po České republice.

Poradenství formou biologických průzkumů

Pro jednotlivé hospodařící subjekty a pro správní úřady provedlo EC Meluzína RCAB následující průzkumy mimo projekty v rámci národního programu Ochrana biodiverzity a mimo průzkumů v rámci projektů grantového programu Karlovarského kraje

- mapování rozšíření *Lathyrus nissolia* v okolí Ostrova
- průzkum mokřadů pod Pekelskou skálou
- botanický průzkum ÚSES v lokalitě Hájek
- botanický průzkum lokality Větrný vrch

Metodická pomoc při zpracování dat pomocí geografických informačních systémů GIS

V roce 2009 jsme realizovali modelový projekt zpracování území pomocí software prostředí GIS - MISYS pro Městský úřad Ostrov. Jednalo se o zpřístupnění dat shromážděných za několik let v rámci různých průzkumů ve VKP Sady u Jakubova. Ve spolupráci s firmou GEPRO - mateřská firma pro prostředí MISYS - jsme vyvinuli originální řešení evidence biologických dat, dokumentů vztažených ke správní agendě, fotodokumentace a dalších údajů (např. evidence ochranných opatření atd.)

Distribuce písemných materiálů

EC Meluzína RCAB provádělo v cílových skupinách distribuci následujících publikací

- Památné stromy Karlovarského kraje, - Pozemkové spolky pomáhají vlastníkům, - Místo pro přírodu, - Obnova travních porostů regionální travní směsí,

Prostřednictvím webových stránek nabídlo široké veřejnosti vlastní publikace:

- Oživení místních odrůd ovoce, - Druhově pestré louky

V konkrétních poradenských případech EC Meluzína RCAB pomohlo vybrat vhodnou odbornou literaturu týkající se konkrétně řešené problematiky.

Poradna pro různé otázky ochrany přírody a krajiny

Mimo rozsáhlejších činností a projektů uvedených výše, EC Meluzína RCAB poskytovalo poradenský servis formou odpovědí na konkrétní dotazy.

Z hlediska tématického nejvíce dotazů směřovalo k ošetření starých stromů a k problematice zakládání sídelní zeleně. Dále se několikrát objevily dotazy ke konkrétním druhům zvláště chráněných živočichů přítomných v lidských sídlech. Vícekrát se též opakovaly dotazy na finanční zdroje k provedení některých konkrétních opatření v krajině.

2. Sestavení projektů pro operační program životní prostředí.

EC Meluzína RCAB připravilo během roku 2009 ve spolupráci s dalšími subjekty projektovou dokumentaci celkem pro tři projekty OPŽP v následujících lokalitách

Jakubov

Pozemky leží na území evropsky významné lokality Doupovské hory a Ptačí oblasti Doupovské hory. Část pozemků je též součástí registrovaného VKP Sady u Jakubova. Projekt pro OPŽP bude spočívat v odstranění části náletových dřevin, konzervačním řezu ovocných vysokokmenů a v obnově sečného využití ploch.

Projekt bude podán v rámci 14. výzvy OPŽP.

Výsledné zprávy z biologických průzkumů lokality jsou umístěny na <http://www.meluzina.info/> v sekci Pozemkový spolek.

Boč

Pozemky leží na území evropsky významné lokality Doupovské hory a Ptačí oblasti Doupovské hory. Patří k velice cenným partiím navrhované CHKO Doupovské hory. Projekt je zaměřen na obnovu pastvy opuštěných pozemků a podporu zvláště chráněných druhů ptáků jakými jsou pěnice vlašská (*Sylvia nissoria*), krutihlav obecný (*Jynx torquilla*) a ťuhák obecný (*Lanius colurio*). V rámci projektu budou též realizována rozsáhlá opatření na podporu herpetofauny zejména užovky stromové (*Zamenis longissimus*).

Projekt bude podán v rámci 14. výzvy OPŽP.

Výsledné zprávy z biologických průzkumů lokality jsou umístěny na <http://www.meluzina.info/> v sekci Pozemkový spolek.

Nivy

V této lokalitě byla navržena úprava vodního režimu formou kaskád drobných tůňek vhodných jako životní prostředí pro vodní bezobratlé živočichy a obojživelníky. V lokalitě se běžně vyskytuje čolek obecný a ropucha obecná. Botanický průzkum odhalil výskyt zvláště chráněné vachty trojlísté (*Menyanthes trifoliata*). Na základě tohoto průzkumu byla projektová dokumentace upravena tak, aby stanoviště tohoto druhu nebylo dotčeno.

Projekt bude podán v roce 2010 v rámci některého z národních programů na ochranu přírody neboť OPŽP se ukázal být méně vhodný pro realizaci tohoto drobnějšího projektu.

Výsledná zpráva z botanického průzkumů lokality je umístěny na <http://www.meluzina.info/> v sekci Pozemkový spolek.

3. Terénní ekologická výchova.

Víkendové akce

EC Meluzína RCAB připravilo během roku 2009 několik akcí zaměřených především na středoškolské a vysokoškolské studenty.

Akce směřovaly na území hodnotná z hlediska ochrany přírody - konkrétně na území EVL Rudné, EVL a Ptačí oblasti Doupovské hory.

Během těchto akcí byly provedeny exkurze s pozorováním cenných přírodnin a vykonány drobné práce ve prospěch ochrany přírody. Dobrovolní účastníci těchto akcí též vypomohli s pracemi při mapování výskytu různých organismů cenných z hlediska ochrany přírody.

Jako doplňkový program připravilo EC Meluzína RCAB komponované pořady, hry a různá polytechnická zaměstnání připomínající stará řemesla a místní historii.

Terénní ekologická je stále atraktivní součástí programu naší organizace. Jejímu většímu rozvoji však brání nedostatek kvalitních instruktorů schopných připravit dostatečně zajímavý program včetně realizace v terénních podmínkách.

Prezentace dokumentující víkendové akce jsou umístěny na <http://www.meluzina.info/> v sekci Vzpomínky.

Prázdninové akce

Doba letních a podzimních prázdnin byla využita k rozsáhlejších akcí ve prospěch různých zvláště chráněných druhů nebo území hodnotných z hlediska ochrany krajiny a přírody.

Ekologická výchova zde představovala praktickou realizaci teoreticky vyložených zásad pro provádění managementu chráněných území. Účastníci byly často ubytováni přímo v blízkosti lokalit ve stanových táborech. Hry a další doplňkový program představoval menší část zaměstnání. Hlavní čas byl věnován praktickým opatřením v přírodě.

WWW stránky

Terénní ekologická výchova je doplněna webovými stránkami, kde důsledně prezentujeme výsledky našich aktivit a důležité dokumenty zpřístupňujeme dalším zájemcům.

Publicita projektu

Na webových stránkách organizace - realizátora projektu: <http://www.meluzina.info/> byl umístěn odkaz na http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz v sekci EC Meluzína RCAB v podsekcí Spolupracující organizace a příznivci spolu s poděkováním za podporu našich projektů. Tato zpráva bude umístěna na: <http://www.meluzina.info/> v sekci Pozemkový spolek.

Foto: IMG8740 Katalanci 090520.jpg.
objekt: Návštěva pozemkových spolků z Katalánska

Projekt D 764/2009-Pozemkový spolek Meluzína
autor: Martin Lípa, květen 2009

Foto: IMG8690_09_05_19.jpg.
objekt: Botanická zahrada v Dalovicích je připravena na provádění environmentální výchovy a vzdělávání
autor: Martin Lípa, květen 2009

Projekt D 764/2009-Pozemkový spolek Meluzína

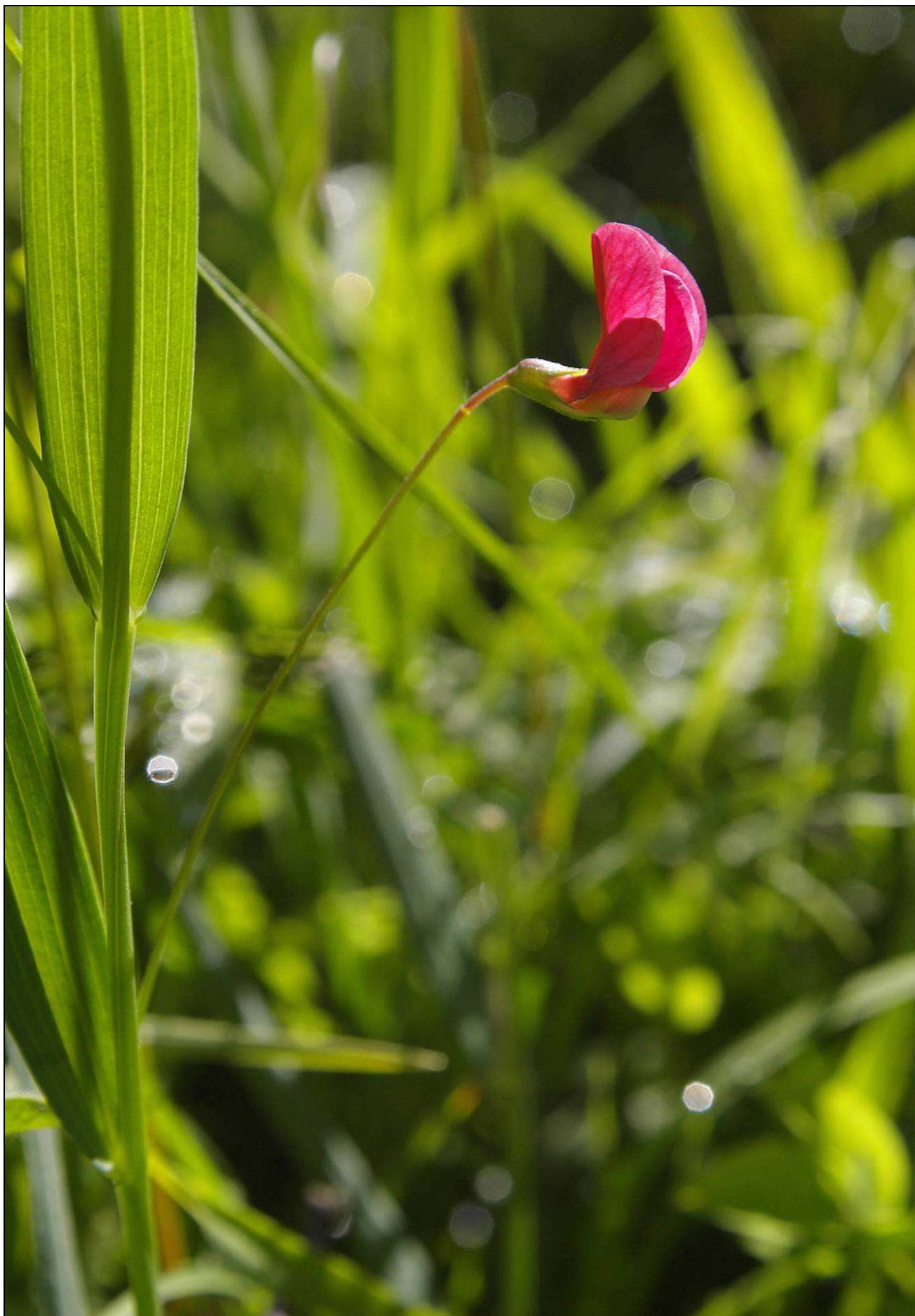

Foto IMGP9450 Lathyrus nissolia.jpg

objekt: Hrachor trávolistý - druh červeného seznamu byl předmětem mapování v roce 2009

Projekt D 764/2009-Pozemkový spolek Meluzína

autor: Martin Lípa, květen 2009

Foto: IMG9341 VV_090609.jpg
objekt: lokalita Větrný vrch kde byl proveden botanický průzkum

Projekt D 764/2009-Pozemkový spolek Meluzína
autor: Martin Lípa, červen 2009

Foto: IMG8048 Keltska pec 090501.jpg
objekt: vikendovka v EVL Doupovské hory s výrobou keramiky

Foto: IMG8106 Keltska pec 090501.jpg
objekt: víkendovka v EVL Doupovské hory s výrobou keramiky - zapalování pece

Projekt D 764/2009-Pozemkový spolek Meluzína
autor: Martin Lípa, květen 2009

Foto: IMGP1850 VKP Stran_090817_Radka a Lenka.jpg
objekt: středoškoláci při výpomoci v ochraně přírody

Projekt D 764/2009-Pozemkový spolek Meluzína
autor: Martin Lipa, červenec 2009

Foto IMG9386 Posp_i_090610.jpg
objekt: při údržbě chráněných ploch jsme nejčastěji ošetřovali louky